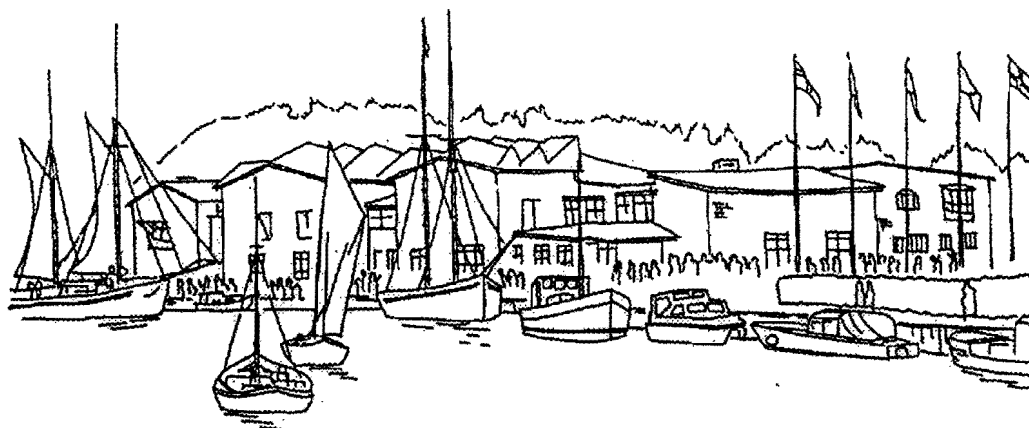

Undervattensarkeologisk utredning

Norra Hamnen och Kecalviken

Skee socken
Strömstads kommun

Rapport 2001:28
Thomas Bergstrand

Undervattensarkeologisk utredning

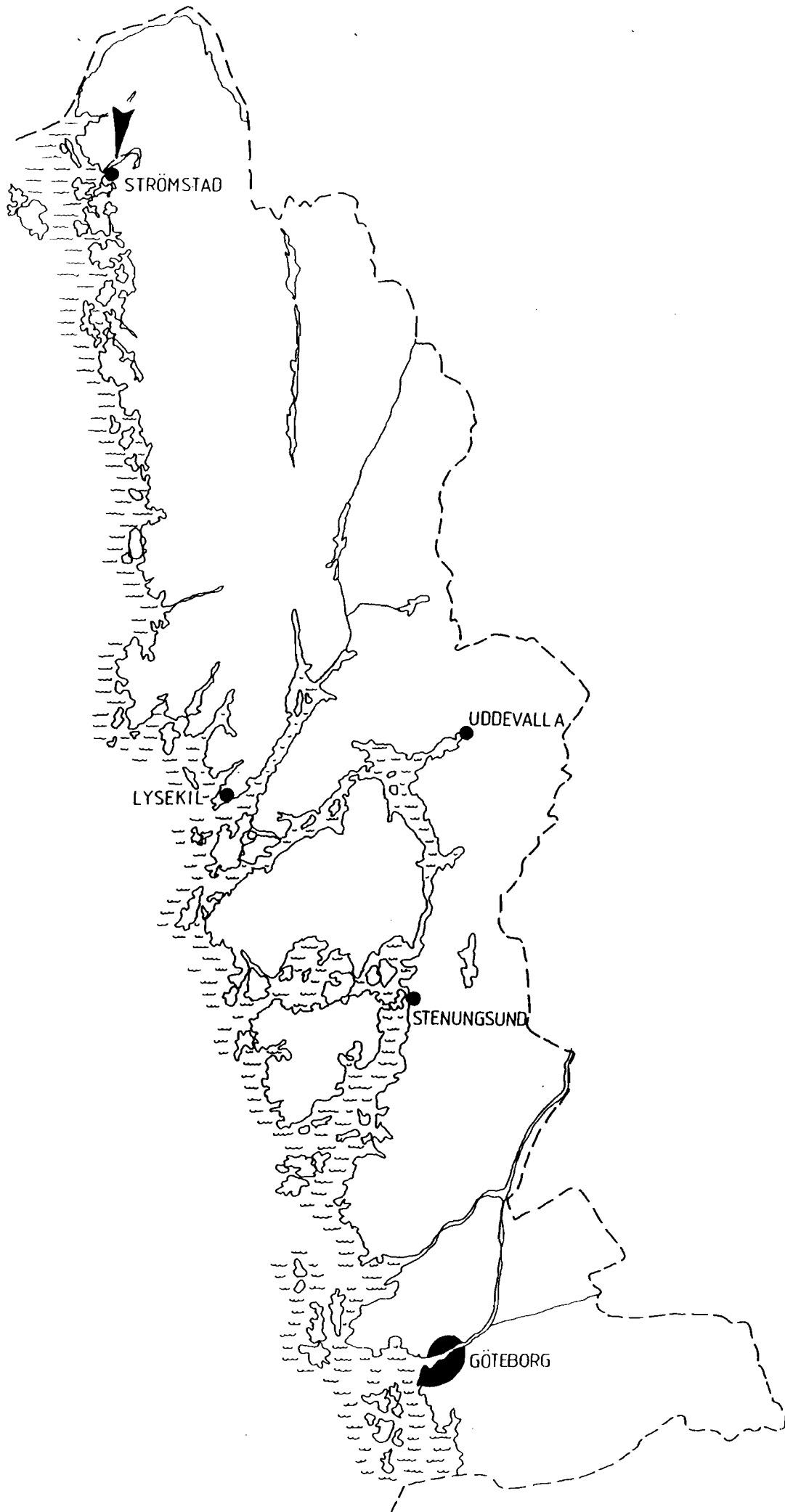
Norra hamnen och Kecalviken

Skee socken
Strömstads kommun

*Ur allmänt kartmaterial
från lantmäteriet
medgivande 90.80.12
Utdrag ur ek karta 9096 och 9086
ISSN 1650-3368*

*Bohusläns museum 2001:28
Thomas Bergstrand*

STRÖMSTAD

LYSEKIL

UDDEVALLA

STENUNGSUND

GÖTEBORG

Innehåll

Sammanfattning

Bakgrund

Syfte

Landskapsbild

Den arkeologiska utredningen

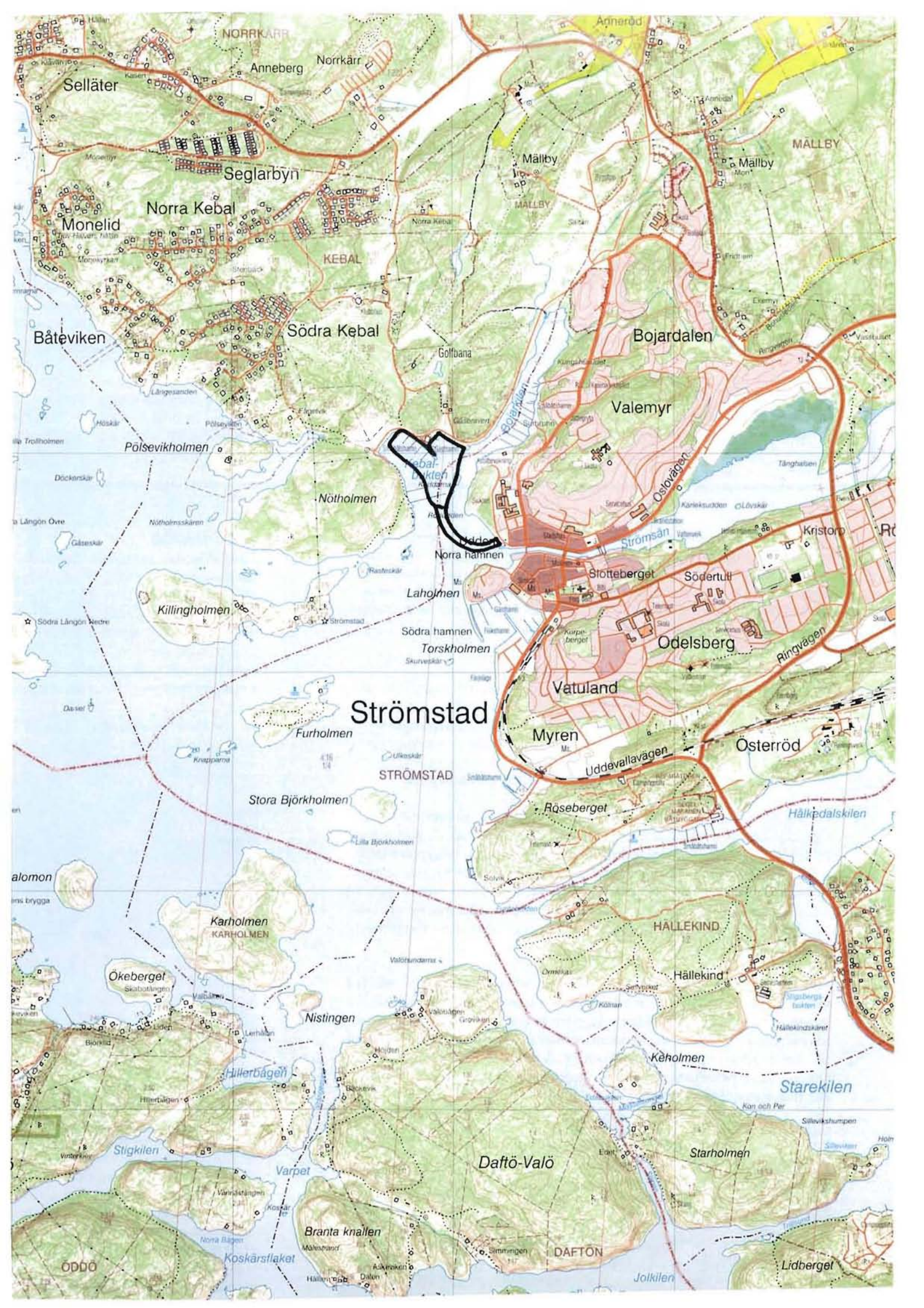
Slutsatser

Åtgärdsförslag

Referenser

Tekniska och administrativa uppgifter

Bilagor

Sammanfattning

Under perioden juli-september 2000 genomförde personal från Bohusläns museum en undervattensarkeologisk utredning inom Norra hamnen och Kecalviken i Skee socken, Strömstads kommun. De två utredningsområdena omfattade dels en ledningsdragning från Kecalviken till Norra hamnen och dels bottenytor till förankringar för flytbryggor i Kecalviken. Utredningen genomfördes med okulär besiktning och sondning. Inga fynd eller iakttagelser gjordes som var av antikvariskt intresse.

Bakgrund

Under två dagar i juli respektive september 2000 genomförde Bohusläns museum en undervattensarkeologisk utredning av vattenområdet inom Norra hamnen och Kecalviken i Strömstad. Utredningen föranleddes av två arbetsföretag.

1. Etablering av nya flytbryggor i Kecalvikens marina. Detta medför att förankringar i form av stora betongklossar läggs på botten. Betecknas som utredningsområde 1 och omfattar extensivt ca 32 000 m² (UO 1). *Se bilaga 1.*
2. Utläggning av ny el-/VA-ledning på botten från inre delen av Kecalviken till Norra hamnen i centrala Strömstad. Betecknas som utredningsområde 2 och omfattar en korridor som är ca 600 m lång och ca 10 m bred (UO 2). *Se bilaga 2.*

Uppdragsgivare och kostnadsansvarig var NCC Hus, enligt Länsstyrelsens beslut dnr 220-24291-2000. Thomas Bergstrand var projekt- och rapportansvarig.

Syfte

Syftet med utredningen var att fastställa förekomsten av eventuella tidigare ej kända fornlämningar inom de båda undersökningsområdena. Förväntade typer av fornlämningar inom denna miljö är framför allt fartygslämningar och skamnkulturlager.

Landskapsbild

Naturlandskap

Strömstad ligger djupt inomskärs i norra delen av Bohuslän. Landskapet domineras av ett sönderbrutet skärgårdslandskap med en mängd öar och skär. Strömsån mynnar ut i Norra hamnen, centralt i samhället. Åt nordväst ligger Kecalviken och den smalare Bojarekilen, *se fig 1.*

Kecalviken omgärdas av bergsterräng med mellanliggande låglänta lerpartier. Mitt i viken ligger två mindre skär som kallas Koddarna. Havsbotten är i större delen av området ackumulationsbotten, d v s det råder en kontinuerlig sedimentation vilket har resulterat i ett övre lager av mjuka gyttjesediment.

Inre delen av Kecalviken är ur arkeologiskt perspektiv ointressant med anledning av omfattande muddringar. Företaget Skanska använde under 1970-talet viken som byggplats för arbetsplattformar i off-shore verksamhet. Förhandsuppgifterna sade därför att stora ytor redan var exploaterade.

Inom Norra hamnen finns en utlöpare av berggrunden vars avgränsning åt öster och söder utgörs av ett brant hak. Ledningens sträckning är anpassad efter platån och sträcker sig i en vid båge från Kecalviken och ned mot angöringen i Norra Hamnen. Vattendjupet nedanför bergsplatån är 18-20 m. Området är avsättningsområde för sediment som förs ut från Strömsån, och består därför av mjuka gyttjesediment.

Den arkeologiska utredningen

Metod

Båda utredningsområdena besiktigades av dykande arkeologer. Förutom den okulära besiktningen sticksondades ytorna. Inga iakttagelser gjordes som föranledde någon provgröp.

Resultat

UO 1

Största delen av utredningsområdet är grundligt exploaterat sedan Skanskas dagar. Över hela den planmuddrade botten ligger ett uppsprucket betongtäckte som utgjort fundament för byggaktiviteter. Gränsen för den muddrade ytan går vid de två skären i öst. Inom de omuddrade ytorna gjordes inga iakttagelser som var av antikvariskt intresse.

UO 2

Delsträckan närmast anslutningen i Norra hamnen bestod av en väldigt mjuk och oxiderad botten. Förhållanden kan förklaras med att området är tilläggningsplats för otaliga medelstora färjor året om, och att det är Strömsåns mynning. Möjligen är området även delvis muddrat.

Fastän ledningskorridoren besiktigades och sondades, medförde den dåliga vattensikten att översikten blev mindre bra. Medelsikten på 2-3 m ska jämföras med 10-15 m som var rådande under perioden för UO 1. Inom ledningskorridoren gjordes inga iakttagelser som var av antikvariskt intresse.

Slutsatser

Vid utredningen av del av Kecalviken (UO 1) och ledningskorridoren (UO 2) påträffades inget av antikvariskt intresse. Större delen av Kecalviken är muddrad sedan tidigare och begjuten med betong på botten. Det är endast en mindre yta vid skären Koddarna, och vid gränsen mot Bojarekilen, som bedöms vara icke muddrad.

Ledningskorridoren sträcker sig genom ett större orört vattenområde från Kecalviken till Norra hamnen. Förutsättningar för att påträffa fynd ansågs vara bättre, men å andra sidan var utredningsområdet endast ca 10 m brett.

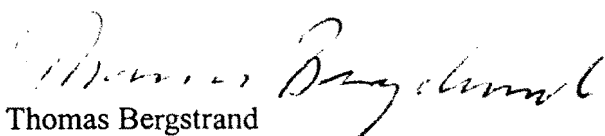
Den genomförda utredningen omfattade endast en väldigt liten yta av Strömstads hamn- och farledsområde. Jämfört med vad man vet om Strömstad som sjöfarts- och befästningsstad, är det undervattensarkeologiska kunskapsunderlaget i det närmaste obefintligt. Det lilla vi vet idag vilar till största delen på skriftliga uppgifter och andrahandskällor. Väldigt lite är dessutom känt om platsen före stadens grundande, då orten sägs ha varit en mötes- och lastageplats mellan inland och hav.

Hamn- och farledsområdet rymmer idag en stor verksamhet, med framför allt färjetrafiken som intensifieras under sommarsäsongen. Man skulle här kunna skissa på en hotbild mot fornlämningar under vatten; den kontinuerliga erosionen och blottläggningen som propellerströmmar skapar medför att fartyglämningar och kulturlager snabbt bryts ned. Nyttotrafiken kräver även underhåll av en infrastruktur, där det ingår muddring av farleder, byggnation av nya pirar och tilläggsanordningar. Ur ett kulturmiljövårdande perspektiv rekommenderas därför att man i preventivt syfte skaffar sig ett ordentligt kunskapsunderlag avseende hamn- och farledsområdet. Underlaget skulle tjäna som stöd vid den fysiska planeringen samtidigt som det beskriver eventuella vårdbehov för utsatta fornlämningar.

Åtgärdsförslag

Bohusläns museum har efter genomförd utredning ingen vidare antikvarisk erinran mot exploateringarna.

Uddevalla den

Thomas Bergstrand
antikvarie

Referenser

Strömbom, A. 1902: *Ur Strömstads historia*. Faksimilutgåva 1987.

Arkiv

Svenskt marinarkeologiskt arkiv (SMA). Statens sjöhistoriska museum.

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst.dnr: 220-24291-2000

BM dnr: 290/99 K

BM pnr: 828

Fastighet: vattenområde, Kebalviken och Norra hamnen

Socken: Skee, Strömstad

Kommun: Strömstad

Län: Västra Götaland

Ek.karta: 9096, 9086

Belägenhet: x6544600 y1233000

Koordinatsystem: RT 90, 2,5 gon W

Uppdragsgivare: NCC Hus

Ansvarig institution: Bohusläns museum

Fältansvarig: Thomas Bergstrand

Rapportansvarig: Thomas Bergstrand

Fältpersonal: Thomas Bergstrand, Andreas Olsson, Kjell Åshede

Fältarbetstid: juli och september 2000

Arkeologtimmar: 64

Undersökt yta: extensivt ca 38 000 m²

Redigering och layout: Annelie Isacsson

Kartritning: Thomas Bergstrand

Arkiv: Bohusläns museum

Fynd: inga

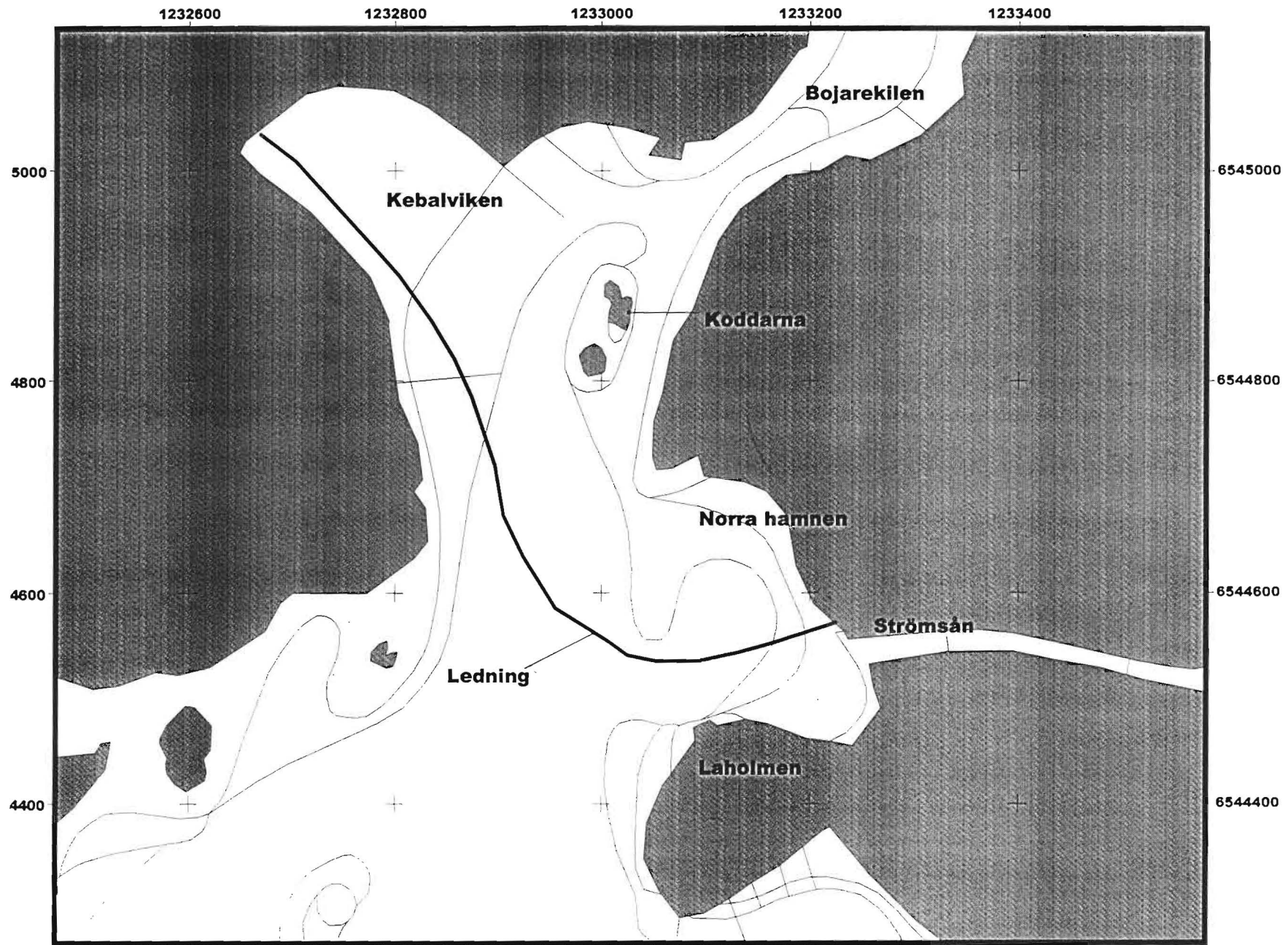
TECKENFÖRKLARING

- MUDDRING
- SPRÄNGNING/SCHAKT/MUDDRING
KOM AVVÄLLNING
- TIPPNING
- FYLLNING

VATTENDOM KEBALVIKEN

= NY BRÄGGAR!
SKALA 1:3000

A1008
MUDDRING, TIPPNING, FYLLNING MM
SKALA 1:3000

Ledning mellan Kebalviken och Norra hamnen. Skallintervall 200 meter